

بررسی حوادث شغلی در کارگران یکی از معادن زغالسنگ شاهرود

فریده صادقیان*

چکیده:

سالیانه درجهان میلیون ها کارگر قربانی حوادث ناشی از کار می شوند. (۱۲۰ میلیون حادثه در سال: ILO) که منجر به فوت و یا از کار افتادگی تعداد زیادی از آنها می گردد. این حوادث از یک سو درد و رنج کارگر و افراد خانواده اش را به دنبال داشته و از سوی دیگر سبب هدر رفتن روزهای کار ملی، سرمایه و تزلزل اقتصادی جامعه می شود. در مطالعات بین المللی سال های اخیر نیز چون قرون گذشته مطابق گزارش سازمان جهانی بهداشت، همچنان معادن در بین صنایع و مشاغل گوناگون بالاترین منشاء خطر حوادث و بیماری های شغلی می باشند. برای ریشه یابی بهتر علل حوادث و برطرف کردن منابع ایجاد آن مهمترین ابزار، آمار و اطلاعات مربوط به حوادث است تا با شناسایی و رده بندی آنها بتوان به تدوین اصول پیشگیری پرداخت.

مواد و روش ها: اطلاعات مورد استفاده در این پژوهش، آمار ثبت شده حوادث ناشی از کار موجود در کارگزیی یکی از معادن شاهرود می باشد؛ که در مورد ۱۲۰۰ نفر کارگران فنی و معدنی شاغل در مدت یک سال انجام گرفته است. شاخص های مهم بررسی حوادث شامل: Frequency rate، Severity rate و Incidence rate و غیره می باشد.

نتایج: در این تحقیق ضریب فراوانی حادثه FR برابر ۶۵/۳ بدست آمده که به عقیده متخصصین ایمنی در شرایطی که این عدد ۱۰-۱ باشد به معنای ایمنی خیلی خوب می باشد. ضریب شدت حادثه ۰/۳۱۲، میزان بروز حادثه ۱۴۳/۶ و تعداد روزهای از دست رفته به علت حادثه برای هر کارگر ۷/۷ روز به دست آمد.

همچنین از بررسی حوادث این نتیجه به دست آمد که ساعت ۱۲-۱۰ صبح با ۴۴٪ و ماه دی و بهمن هر کدام با ۱۱/۳٪، رده سنی ۲۹-۲۵ با ۲۹/۴٪، سابقه کار ۱۰-۶ با ۲۱٪، سطح سواد «خواندن و نوشتن» با ۲۱٪ بیشترین شیوع حادثه را در بر داشتند. علاوه بر این مشخص شد که به لحاظ نوع حادثه برخورد با ۸۳٪، به لحاظ نوع استخدام، استخدام قراردادی با ۱۷/۱٪ و به لحاظ عضو حادثه دیده «پا» با ۳۷٪ از بیشترین درصد شیوع حوادث برخوردار بودند.

۱- مقدمه

طبق آمار منتشره در کشورهای پیشرفته صنعتی در نتیجه حوادث ناشی از کار، ۵٪ روزهای کار ملی از دست می رود [۱]. در هر ۵ ثانیه یک کارگر در آمریکا دچار حادثه می شود [۲] [۳] در هر ۱۰ ثانیه یک کارگر دچار نقص عضو دائم یا موقت می شود و هر روز بیش از ۱۷ نفر در اثر حادثه شغلی می میرند [۴] در سال ۱۹۹۶ بر آورد شده است که ۱۱۰۰۰ کارگر در روز در اثر حوادث ناشی از کار دچار معلولیت شده اند [۵] و حوادث ناشی از کار به تنهایی ۱۲۱ بیلیون دلار هزینه اجتماعی داشته است؛ که شامل از دست رفتن درآمد، از دست رفتن محصول، هزینه پذیرش بیمار و مراقبت های پزشکی و سایر هزینه ها می باشد. [۶]

مطابق آمار حوادث ناشی از کار در هندوستان در (New Kenda)، ۵۴ کشته در سال ۱۹۹۴ (Gaslitand)، ۶۵ کشته در سال ۱۹۹۵ و در دوم مارس ۲۰۰۱ در (Bagdiggi)، ۲۹ کشته بر جای گذاشته است. [۷] در سال ۱۹۹۸ بیشترین مرگ ناشی از ضربات در محیط کار در کارگران معادن، کشاورزی، جنگل، ماهیگیری و ساختمان شناسایی شده است.

آمار تعداد مرگ در هر ۱۰۰۰۰۰ کارگر در کارگران بالاتر از ۱۶ سال در ۱۹۹۸ به صورت ذیل می باشد.

۴/۵ در همه صنایع، ۲۳/۶ در معادن، ۱۴/۶ در ساختمان، ۱۱/۸ در حمل و نقل، ۲۴/۱ در کشاورزی، جنگل و ماهیگیری. [۸]

در مطالعه ای در ایتالیا نیز در صنایع ساختمان، معادن و چوب میزان حوادث به طور ثبتي بالاتر از میانگین همه صنایع بود. [۹] در اغلب کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه معادن یکی از خطرناکترین صنایع در دنیا محسوب می شوند. [۱۰، ۱۱] متأسفانه حوادث و

بیماری های شغلی در معادن با توجه به تعداد کارگران شاغل در آن بیش از سهم مورد انتظار است. [۱۲]

به گزارش سازمان بین المللی کار سالیانه بیش از ۱۵۰۰۰ مرگ ناشی از حوادث و بیماری ها در معادن اتفاق می افتد. [۱۳، ۱۴] طبق جدیدترین گزارش (ILO) در معادن کوچک در بعضی کشورها میزان مرگ و میر محیط کار ۹۰ مرتبه بالاتر از معادن در کشورهای صنعتی است. [۱۵] از مهمترین اهداف و برنامه های بهداشت حرفه ای پیشگیری از حوادث شغلی است. همانطور که با اطلاعات اپیدمیولوژیک از بیماری ها پیشگیری و یا طرق کنترل آنها را تعیین می کنند؛ در مورد حوادث نیز لازمست اپیدمیولوژی آن شناخته شود. [۱۶]